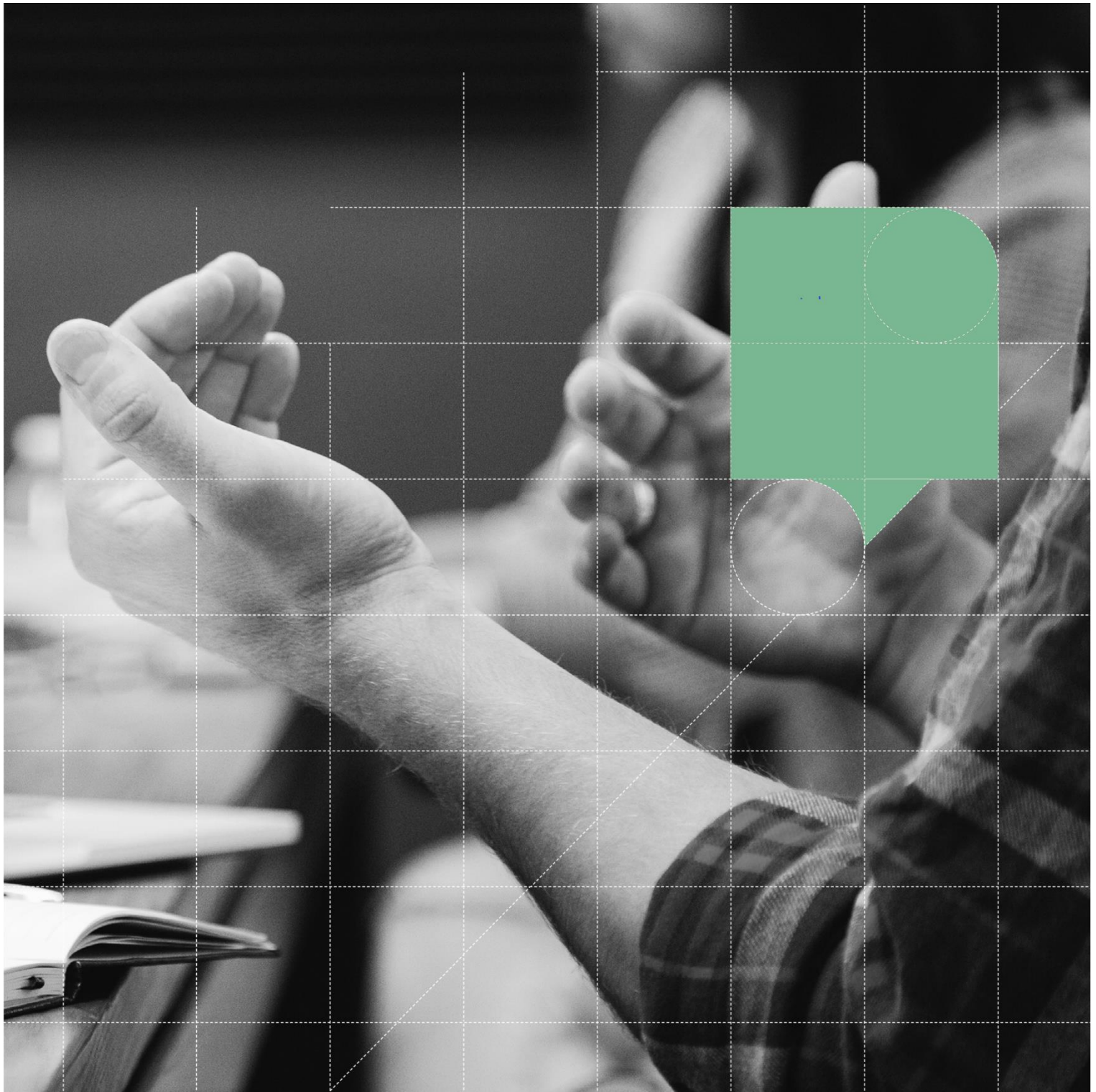

Regelrådets uttalelse

Om: **Forslag til omsetningskrav for avansert biodrivstoff til sjøfart**

Ansvarlig: **Miljødirektoratet**

Regelrådets konklusjon: **Forslaget er tilstrekkelig utredet**

Miljødirektoratet

Deres ref.:
2023/1849

Vår ref.:
23/00026

Vår saksbehandler:
Jørgen Falkheim

Dato:
15.03.2023

Uttalelse

Om: **Forslag til omsetningskrav for avansert biodrivstoff til sjøfart**
Konklusjon: **Forslaget er tilstrekkelig utredet**

Regelrådets samlede vurdering av forslaget

Miljødirektoratet har sendt på høring forslag til omsetningskrav for avansert biodrivstoff til sjøfart. Regelrådet mener at forslaget er tilstrekkelig utredet.

Forslaget berører mange virksomheter og vil føre til høyere drivstoffpriser for norsk sjøfart-, fiskeri- og havbruksnæring, og det er derfor viktig at slike kostbare forslag som berører mange blir utredet grundig.

Høringen inneholder en grundig situasjonsbeskrivelse av forholdene i dagens marked og problem og mål er klart. Det er utredet alternative tiltak innenfor direktoratets handlingsrom og det er utarbeidet en detaljert beskrivelse av de berørte av forslagene. Videre er virkningene beskrevet både kvalitativt og kvantitativt for flere scenarioer og usikkerhet ved analysene er vurdert. Potensielle konkurransevirkninger er også utredet.

Høringsnotatet inneholder en grundig gjennomgang av konsekvensene av de nye dokumentasjonskravene og direktoratet har vurdert hvordan de kan forhindre unødvendige byrder og dobbelrapportering for de berørte.

Forslaget vil gi økte kostnader for mange virksomheter. Tiltaket er dyrere per enhet utslippsreduksjon enn gjennom for eksempel kjøp av utslippskvoter, men et omsetningskrav for avansert biodrivstoff til innenriks sjøfart og fiske ansees viktig for at Norge skal nå sine klimamål. Andre metoder for å få til økt bruk av avansert biodrivstoff er vurdert til å være mer kostbare og administrativt byrdefulle.

På de neste sidene kan du lese mer om Regelrådets vurderinger.

Ta gjerne kontakt ved spørsmål.

Med vennlig hilsen

Sandra Riise
leder av Regelrådet

1 Om forslaget som er sendt på høring

Miljødirektoratet har sendt forslag til omsetningskrav for avansert biodrivstoff til sjøfart på høring. Direktoratet foreslår i høringsnotatet å innføre et omsetningskrav på 4 prosent for avansert, flytende biodrivstoff i 2023, med ikrafttredelse fra 1. juli. Siden kravet er foreslått innført 1. juli 2023, vil gjennomsnittlig andel biodrivstoff i 2023 være på 2 prosent. Kravet øker til 6 prosent fra januar 2024. Omsetningskravet avgrenses til flytende drivstoff og flytende brenslere brukt til innenriks sjøfart, inkludert fiske. Det vil si at gass og alle typer drivstoff solgt til fritidsbåter, utenriks sjøfart og olje- og gassutvinning holdes utenfor kravet. I praksis vil kravet omfatte all omsetning av marint drivstoff som går til innenriks sjøfart, inkludert fiske og havbruksnæringen, uavhengig av hvilke typer drivstoff som selges.

Det er drivstoffomsettere som pålegges omsetningskravet og med forslaget følger det også nye dokumentasjonskrav. Omsettere må nå dokumentere hvor drivstoffet de omsetter benyttes. Dette gjelder for fartøy, akvakulturanlegg til sjøs og innretninger på kontinentalsokkelen. Høringen inneholder også en endring av flere definisjoner i forskriften. Definisjonsendringene gjør blant annet at akvakulturanlegg til sjøs flyttes fra omsetningskravet for ikke-veigående maskiner til omsetningskravet for sjøfart. Offentlige fartøy, inkludert militære fartøy, omfattes og medregnes i omsetningskravet for sjøfart etter endringene.

Forslagene en del av mange tiltak Norge har iverksatt med mål å begrense drivhusgassutslipp og for å kunne nå de utslippsreduksjonsmålene som Norge har bundet seg til.

2 Regelrådets mandat og prioritering

Regelrådet skal bidra til at næringslivet ikke påføres unødvendige byrder gjennom nytt eller endret regelverk, jf. vedtekter for Regelrådet § 1. Rådet gir rådgivende skriftlige uttalelser ved høring.

Regelrådet skal vurdere utformingen av forslag til nytt eller endret regelverk, både lover og forskrifter som påvirker næringslivets arbeidsbetingelser og øvrige relevante forhold, jf. vedtektene § 2 første ledd. Rådet står fritt til å prioritere hvilke saker vi gir uttalelser til.

2.1 Hvorfor Regelrådet har valgt å uttale seg om saken

Forslaget berører mange virksomheter og vil føre til høyere drivstoffpriser for norsk sjøfart-, fiskeri- og havbruksnæring. Det er viktig for Regelrådet at utredninger av forslag som berører mange aktører innen store og viktige næringer blir utredet grundig og følger de krav som utredningsinstruksen stiller.

3 Regelrådets vurdering av utredningen

Ifølge Regelrådets vedtekter § 2 første ledd skal Regelrådet ta stilling til om det er gjennomført konsekvensvurderinger etter de krav som utredningsinstruksen stiller, og om virkningene for næringslivet er tilstrekkelig kartlagt. Regelrådets uttalelser tar særlig utgangspunkt i kravene til innhold i beslutningsgrunnlaget i utredningsinstruksens punkt 2-1 Minimumskravene til utredning og punkt 2-2 Omfang og grundighet.

3.1 Beskrivelse av problemet og målet med forslaget

Regelrådet mener at utredningen av problem og mål er tilstrekkelig. Høringsnotatet inneholder en grundig situasjonsbeskrivelse av forholdene i dagens marked.

3.2 Utredning av alternative tiltak

Miljødirektoratet har fått i oppdrag av Klima- og miljødepartementet å utrede et omsetningskrav for sjøfart. Regelrådet mener at direktoratet gjør en grundig jobb både når de utreder avgrensninger og størrelse på det foreslåtte omsetningskravet. Det er også positivt at det vises til sammenlignbare sektorer i Norge som allerede har et omsetningskrav. Regelrådet kan ikke se at høringsnotatet inneholder en utredning om eller hvordan dette feltet er regulert i andre land. Regelrådets vurdering er at utredningen av alternative tiltak er tilstrekkelig.

3.3 Beskrivelse av berørt næringsliv

Høringsnotatet inneholder en god beskrivelse av berørt næringsliv. Utredningen inneholder detaljert informasjon om de berørte av forslagene og beskriver i detalj nullalternativet for de forskjellige segmentene. Både omsettere og brukere av drivstoff er beskrevet i høringen. Regelrådets vurdering er at utredningen av berørt næringsliv er tilstrekkelig.

3.4 Utredning av virkninger for næringslivet

Høringsnotatet inneholder en detaljert beskrivelse av virkningene for næringslivet. Hvordan de ulike aktørene blir påvirket er både beskrevet kvalitativt og kvantitativt. Både nyttevirkninger og kostnader er tallfestet for flere ulike scenarioer. Forventet prosentvis økning i drivstoffpris er estimert og usikkerheter ved analysen er vurdert. Det er også gjort et overslag på den samlede kostnaden av den økte drivstoffprisen. Høringen inneholder også en gjennomgang av mulige konkurransevirkninger av forslagene. Direktoratet har også særskilt vurdert forskjellen på virkninger for større aktører kontra små- og mellomstore bedrifter. Regelrådet vurderer at virkningene er tilstrekkelig utredet i høringsnotatet.

3.5 Forutsetninger for en vellykket gjennomføring for næringslivet

Det vurderes flere forutsetninger for en vellykket gjennomføring i høringsnotatet. Direktoratet har vurdert dagens rapporteringsbyrder og sammenlignet dem med de nye kravene med mål å unngå dobbeltrapportering. I tillegg er det vurdert fremtidig tilgang og pris på avansert biodrivstoff. Regelrådet vurderer at forutsetningene for en vellykket gjennomføring er tilstrekkelig utredet i høringsnotatet.

4 Prinsipper for god regulering av næringslivet

Regelrådet skal følge den faglige utviklingen og praksis på områdene regelforenkling og regulering, og gi informasjon og generell veiledning som fremmer effektiv regulering, jf. vedtektene § 2 fjerde ledd. I dette arbeidet ser Regelrådet blant annet til bestep praksis i Norge og arbeidet med god regulering i andre land. Regelrådet ser også hen til reglene om tidlig involvering av berørte i utredningsinstruksen punkt 3-1.

4.1 Særskilt vurdering av hensynet til små virksomheter

De fleste virksomheter i Norge er små virksomheter, og disse bidrar i stor grad til den samlede verdiskapningen. Regelrådet jobber for å øke bevisstheten om at tiltak kan påvirke små virksomheter annerledes enn store virksomheter. For eksempel kan administrative oppgaver pålagt gjennom regelverk være mer krevende for små enn for store virksomheter.

Direktoratet har vurdert hvordan endringene kan slå forskjellig ut på de forskjellige aktørene, og skriver at mindre aktører kan oppleve tiltakene mer byrdefulle enn en del av de større aktørene. Regelrådet mener det er positivt at virkningene for små virksomheter er vurdert. Det er ikke foreslått særskilte tilpasninger for små virksomheter.

4.2 Involvering av berørt næringsliv i regelverksprosessen

Enkelte av forslagene i høringen er et direkte resultat av at næringslivet har gitt tilbakemelding om vanskeligheter med gjeldende regulering. Det fremkommer også i høringsnotatet at direktoratet har hatt dialog med både omsettere, rederier og andre aktuelle bransjeorganisasjoner i arbeidet med konsekvensutredningen av forslagene. Det er også opprettet en arbeidsgruppe med Kystverket og Sjøfartsdirektoratet for å orientere og få innspill i arbeidet med utredningen. Regelrådet finner det positivt at direktoratet har tatt kontakt med næringene de regulerer og lytter til deres innspill i arbeidet med regelverket.

4.3 Forenkling for næringslivet

Direktoratet skriver i høringsnotatet at definisjonsendringene i produktforskriften kommer etter innspill fra næringen som mener dagens regulering er unødvendig komplisert. Endringene som her er foreslått er ment å forenkle regelverket og gjøre det enklere for aktørene gjennom å begrense de administrative byrdene. Regelrådet ser positivt på at direktoratet søker å lette den administrative byrden for aktørene der det er muligheter for det.

4.4 Rapporteringsbyrder

Forslaget inneholder nye rapporteringskrav for omsettere av avansert biodrivstoff. I høringen gjennomgår direktoratet hvilke aktører som blir omfattet og hva som skal til for å oppfylle de nye kravene. De gjennomgår i hvilke form rapporteringen skal foregå og legger vekt på at de nye rapporteringskravene i noen segmenter er overlappende med annet regelverk. Det vektlegges at dobbelrapportering skal unngås og at nye rapporteringskrav ikke fremstår spesielt belastende for de aktuelle aktørene. Regelrådet mener direktoratet har gjort en grundig jobb på dette punktet, og at det er positivt at dobbelrapportering unngås.

4.5 Fremtidsrettet regulering

Direktoratet har gjennomgått hvilke prosesser som foregår på området i EU for å kunne innrette reguleringen på en slik måte at den lett kan tilpasses forventet fremtidig regulering. Det er positivt at fremtidig regulering er hensyntatt.

4.6 Planlagt fremtidig evaluering av regelverket

Det fremgår ikke av høringsnotatet at det er planlagt en spesifikk fremtidig evaluering av det nye regelverket. Likevel påpeker direktoratet at det kan bli aktuelt å forandre på omsetningskravet i fremtiden om de finner det hensiktsmessig.

5 Er forslaget utformet slik at målene oppnås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet?

Forslaget vil gi økte kostnader for mange virksomheter. Tiltaket er dyrere per enhet utslippsreduksjon enn gjennom for eksempel kjøp av utslippskvoter, men et omsetningskrav for avansert biodrivstoff til innenriks sjøfart og fiske ansees viktig for at Norge skal nå sine klimamål. Andre metoder for å få til økt bruk av avansert biodrivstoff er vurdert til å være mer kostbare og administrativt byrdefulle.